

Nr 234.

Av herr **Holmström**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående statsbidrag till kommuner, som i sin tjänst anställa examinerade sjuksköterskor.

Sjukvården å landsbygden lämnar mångenstädes mycket övrigt att önska. I städer och större samhällen finnes vanligtvis lätt tillgång till läkare och i dessa samhällen äro i regeln inrättade sjukkassor, som — utom det att de lämna en viss kontant sjukhjälp åt sina medlemmar — i många fall även uppgjort avtal med någon läkare, som på kassans bekostnad vid sjukdomsfall lämnar dem sin hjälp. På liknande sätt kan ett medlemskap i sjukkassa tillförsäkra medlem fria eller billigare läkemedel. Registrerad sjukkassa, som lämnar sina medlemmar dylika förmåner, erhåller visst bidrag av staten. Alltså gives det i de flesta fall i större samhällen tillfälle för dem, som så önska, att för jämförelsevis billiga avgifter tillförsäkra sig läkarvård och läkemedel vid sjukdomsfall.

Helt annorlunda ställa sig förhållandena ute å den vidsträckta landsbygden. I dess små stugor står man ofta vid inträffad sjukdom mycket hjälplös. Man tillhör vanligtvis icke någon sjukkassa, man har lång väg till närmaste läkare och apotek, och vare sig den sjuke själv kan taga sig fram till läkaren eller denne skall hämtas till sjukbädden, är det förenat med för det fattiga hemmet så avsevärda kostnader, att man av ekonomiska skäl icke kan bereda den sjuke den hjälp han behöver. Förvisso har mången far eller mor i förtid ryckts bort från sina små därför att förhållandena icke medgivit att läkarhjälp i tid kunnat anskaffas. Huru ofta inträffar det inte t. ex. å landsbygden, att person i fattiga omständigheter, som insjuknat i blindtarmsinflammation och som icke har råd annat än i yttersta nödfall hämta läkare, avlider därför att han för sent fått klarhet om sjukdomens art och följaktligen också för sent erhållit läkarvård. Icke sällan händer det, att människor

Bihang till Riksdagens protokoll 1914. 4 saml. 107 häft. (Nr 234—235). 1

på grund av obetydliga sår, som blivit vanvårdade, få blodförgiftning och duka under därför att de icke i rätt tid fått hjälp; många andra fall att förtiga.

Dessa missförhållanden skulle i många fall kunna avhjälpas, om det ute i landsbygdens kommuner anställdes examinerade sjuksköterskor, till vilka de sjuke kunde vända sig vid förefallande behov. Sjuksköterskan kunde anlägga förband, vidtaga försiktighetsåtgärder då hon misstänkte sjukdom av epidemisk art föreligga, på egen hand sköta mindre farliga sjukdomar, samt se till att läkare tillkallades, då verklig fara vore för handen.

Nu har visserligen en del landsting i sin tjänst anställt ett mindre antal sjuksköterskor, som utstationerats här och var i länen, dock föredragvis å större platser. En del i ekonomiskt hänseende lyckligt lottade landskommuner torde även i sin tjänst anställt dylika sköterskor, som vaka över sjukvården var inom sina distrikt. Men det fyller icke på långt när det behov som föreligger. De flesta kommuner draga sig för de kostnader en dylik tjänst skulle kräva, och det är ganska förklarligt då ju kommunernas budget i många fall är hårt belastad med utgifter för fattigvård, skolor m. m. Om det bleve ordnat så, att kommun, som i sin tjänst anställde examinerad sjuksköterska, vilken vore skyldig att vid förekommande sjukdomsfall inom sitt distrikt hjälpa och bistå de sjuka, finge åtnjuta statsbidrag skulle säkerligen många dylika tjänster bli inrättade till fromma för såväl den enskilde individen som för samhället i dess helhet. Dessa tjänster kunde i likhet med barnmorsketjänsterna ordnas så, att två eller flera smärre kommuner kunde sammanslås till ett sjuksköterskedistrikt, medan å andra sidan vidsträckt kommuner kunde uppdelas i två eller flere dylika distrikt.

På grund av vad som anförts, hemställes,

att Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning huruvida bidrag av statens medel må kunna tilldelas kommun, som i sin tjänst anställer examinerad sjuksköterska.

Stockholm den 2 februari 1914.

Martin Holmström.